

Незважаючи на зазначені позитивні характеристики групової діяльності, абсолютизувати її, замінити нею індивідуальну чи фронтальну роботу було б помилково. В реальному навчальному процесі ці форми не можуть функціонувати ізольовано одна від одної і ми цілком поділяємо думку багатьох науковців про необхідність їх оптимального поєднання.

Таким чином, групова навчальна діяльність сприяє підвищенню успішності учнів, вирішує багато виховних і розвивальних завдань. Ми живемо в час, коли змінюється свідомість школяра, коли він із пасивного спостерігача перетворюється у людину, яка починає усвідомлювати справжню ціну знань, яка прагне до співробітництва. Відповідно до цього змінюється роль вчителя, з транслятора готових ідей він перетворюється у помічника, який прагне допомагати учню у подоланні перешкод, що з'являються у процесі здобуття знань. Педагог, який звик використовувати традиційні методи навчання та форми роботи, не завжди готовий до такого співробітництва, до правильно організованої колективної діяльності учнів, метою якої є не просто щось робити разом, а досягати успіху у вирішенні спільного завдання. Учитель має добре знати, як продуктивно організувати таку взаємодію. Головне завдання полягає в тому, щоб навчити дитину думати самостійно і використовувати отримані знання для вирішення різноманітних проблем, розвивати творче мислення школярів, навчити їх гнучко адаптуватися до змінних життєвих ситуацій.

Література

1. Василенко В. Впровадження інтерактивних форм і прийомів в організацію навчання учнів / В. Василенко // Початкова школа. – 2005. – № 7. – С. 20-23.
2. Комар О. А. Навчання школярів за інтерактивними методами / О. А. Комар // Рідна школа. – 2006. – № 5. – С. 57-60.
3. Пометун О. І. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне явище / О. І. Пометун // Рідна школа. – 2007. – № 5. – С. 46-49.
4. Ярошенко О. Г. Повніше використовувати можливості групової навчальної діяльності школярів / О. Г. Ярошенко // Нива знань. – 2001. – № 3. – С. 8-10.

УДК 373.2.015.31:7:159.923(043.2)

МОНДИК Т. М., МИКУЛІНА А.К.,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

У програмних документах у галузі дошкільної освіти відмічається, що потрібно прилучати дитину до світу мистецтва, пробуджувати її цікавість до художньої діяльності. Улюбленим видом цієї діяльності є художня праця, що дає дітям змогу працювати з цікавими матеріалами; брати участь у створенні корисних, естетично значущих виробів для ігор, праці, побуту.

Заняття з художньої праці є однією з основних форм навчання дошкільнят трудовим діям, в процесі яких здійснюються загальнорозвивальні, навчальні і виховні завдання, суть яких полягає у:

- розширені знань дітей про навколишній світ і речі, створені людьми у процесі праці;
- формуванні морально-етичних уявлень;
- розвиткові сенсорних здібностей, творчої уяви і фантазії;
- удосконаленні навичок мовної культури;
- виробленні трудових умінь;
- навчанні планувати, організовувати і контролювати свою роботу;
- працювати самостійно, дотримуватися культури та естетики праці;
- розвитку творчих здібностей, нахилів та інтересів [2].

Перелічені завдання можна реалізувати різнобічною діяльністю дітей з багатьма видами матеріалів і предметів, засобами та прийомами ознайомлення з ними, максимальним використанням їхнього виховного впливу.

Заняття з художньої праці мають розвивальний характер. Діти набувають знань про різні види матеріалів, їх властивості, засвоюють відповідну термінологію. Розглядаючи зразки виробів, вони обстежують їхню форму, колір, аналізують будову та співвідношення деталей, визначають спосіб виготовлення, а це вимагає від дитини цілеспрямованого спостереження, осмислення структурних елементів виробу, напруження пам'яті, усвідомлення послідовності дій. Тобто відбувається процес розширення уявлень про навколишній світ, розвивається уява, пам'ять, активізується розумова діяльність, діти оволодіють елементарними навичками мислительних операцій [1]. Водночас із удосконаленням та розвитком психічних процесів розвивається мовлення. Коротка доступна і цікава інформація про матеріали, їхнє походження, різні види та властивості не лише поглиблює знання, підсилює емоційне сприймання, а й збільшує запас слів новими поняттями, термінами, мова збагачується епітетами та іншими лексичними засобами, вдосконалюються граматична будова і зв'язне мовлення.

Художня праця благотворно впливає і на розвиток сенсомоторики – узгодженості в роботі очей і рук, удосконалює координацію рухів, гнучкість під час виконання певних дій. Водночас, обстежуючи предмет або матеріал, дитина набуває чуттєвого досвіду, що відіграє велику роль у пізнанні довкілля.

Під час виготовлення виробів перед дітьми постають проблемні ситуації, розв'язання яких потребує певних знань: як правильно дібрати матеріал необхідної форми, який спосіб з'єднання деталей іграшки вибрати. З допомогою вихователя дошкільники розв'язують ці завдання, вчаться з'ясовувати причини своїх невдач, способи їх усунення. У процесі такої наполегливої роботи в них формуються наполегливість, цілеспрямованість, уміння доводити розпочату справу до кінця. Також важливо, щоб на заняттях панувала атмосфера радості праці. Насолода від процесу виготовлення виробу створюють позитивний емоційний настрій, а це є важливим стимулом виховання працелюбності.

На заняттях також формуються норми моральної поведінки, виховується чуйність, товариськість, доброзичливість, працьовитість. Під впливом педагога дитина емоційно і свідомо підпорядковується загальним вимогам: уважно

слухає пояснення, вчасно виконує завдання, дотримується певної послідовності при виготовленні того чи іншого виробу, привчається до виконання трудових дій, до самостійності, набуває навичок взаємодопомоги та колективної співпраці. Окрім того, вчатьс я добирати інструменти для роботи, раціонально розміщувати, економно витратити матеріали, дотримуватися порядку на робочому місці. Все це виховує витримку, дисципліну, певні етичні норми поведінки у процесі оволодіння вміннями та навичками, елементи критичного ставлення до себе, товаришів, продуктів їхньої праці [2].

Особлива роль на заняттях з художньої праці належить формуванню міжособистісних стосунків. Участь дітей у колективному трудовому процесі закладає основу для виховання комунікабельності, взаємодопомоги, здорового почуття суперництва. Кожна дитина може відчути себе партнером, який відповідає не лише за себе, а й за інших.

Для успішного розвитку творчих здібностей на занятті з художньої праці доцільно продумувати і творчі завдання, які спонукатимуть до використання набутих знань, умінь, навичок в предметах, виготовлених з власної ініціативи. Дитину «підштовхують» до розуміння того, що можна знайти нові комбінації, видозмінити раніше зроблене, до усвідомлення реальної можливості знайти застосування своїх, виникає атмосфера творчості й співпраці з дорослим [1].

Різноманітні матеріали та їхні перетворення у вироби, цікаві декоративні форми і предмети, зроблені власноручно, сприяють естетичному вихованню, розвитку здібності естетично сприймати дійсність, знаходити красу в навколишньому, розвивати художній смак і фантазію.

Отже, правильно організована художня праця у ЗДО сприяє розвитку особистості дошкільника, виникненню позитивних емоцій, стимулює бажання працювати, формує духовні й фізичні сили. Усе це є хорошою підготовкою для успішного навчання в школі.

Література

1. Богатеєва З.А. Чудесные поделки из бумаги: Книга для воспитателей детского сада и родителей / З.А.Богатеєва. – М. : Просвещение. – 1992 – 186 с.
2. Калуська Л. В. Дивокрай : Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів / Л. В. Калуська. – Книга перша (видання друге). – Тернопіль : Мандрівець. – 2005. – 320 с.

УДК 159.922:37.013.77

МОРОЗ О.С.,
Львівський державний університет внутрішніх справ

ВСЕ, ЩО НАС НЕ ВБИВАЄ: ПСИХОЛОГІЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Термін «посттравматичного зростання» був введений психологами Річардом Тедескі і Лоуренсом Калхоуном в Університеті Північної Кароліни в Шарлотті в 1995 році. Відповідно до Тедескі, до 90% тих, що вижили в результаті збройних конфліктів та катастроф повідомляють, по крайній мірі,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>